

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

35. An si quis habet peccata reservata, & ratione scandali tenetur confiteri, si non adsit Sacerdos in talia peccata facultatem absolvendi habens, possit quis confiteri alia peccata, & reservata ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

cadus, quedaria absuelto el penitente, y ay caso en que por alguna grande causa podra llegar al Sacramento de la Eucharistia estando descomulgado sin peccado. Ita ille.

3. Notandum est tamen hic obiter, quod habentem calum referuatum sine excommunicatione annexa, urgente necessitate communicandi ad vitandum scandalum, ad summum asserunt, aliqui solum tene-ri confiteri peccata non referuata Confessario infe-riori. Tunc enim cum certus sit penitens non posse se absolui a referuato, ad aliud non erit velis con-fessio referuati, quam ad se diffamandum coram tali Confessario. Ita docent Alexander de Alex. part. 4. q. 18. membr. 4. art. 5. §. 2. ad ult. Petrus de Soto lect. 10. de confess. Angelus verb. confess. 2. §. 7. & hanc opi-nionem in tract. de celebrat. Missar. * resolui. 65. probabilem putauit cum Filliucio tom. 1. tract. 4. cap. 7. num. 213. quamuis hoc formidet concedere Suarez tom. 4. disp. 31. sect. 3. n. 8. necessario esse omnia pecca-ta confitenda in tali casu doceant Vega in speculo Pa-roschorum, tom. 1. cap. 11. num. 273. Chapeauilla de cas. referu. cap. 8. & alii.

4. * Sed plures addit Sancius in selectis, disp. 32. n. 10. cum Richardo in 4. disp. 17. art. 2. §. 8. ad 2. Adria-no q. 4. de confessione. Durando in 4. disp. 17. q. 19. quia liberat penitentem in tali casu a confessione etiam non referuatorum.

5. Igitur pro praxi confessariorum ex supradictis opinionibus probabilibus Doctorum, penitens ur-gente necessitate communicandi ad vitandam infamiam grauem, habens casus referuatos, potest pri-mo confiteri cum inferiori Sacerdote omnia pecca-ta, non tam referuata, quam referuata, & celebrare; vel secundo potest confiteri tantum peccata non referuata, & reticere referuata, vel tertio si hoc etiam non velit, eiciat actum contritionis, & celebret sine praxia confessione. Si autem peccata referuata habeat annexam excommunicationem, primo conteratur, & celebret, vel secundo si est tantum attritus, confiteatur cum inferiori Sacerdote, & Missam dicat, vel communionem sumat. Notentur haec omnia, quia in praxi erunt multum practicabilia.

RESOL. XXXV.

An si quis habeat peccata referuata, & ratione scan-dali teneatur confiteri, si non adstet Sacerdos ta-lia peccata facultatem absoluenti habens, possit quis confiteri alia peccata, & referuata relinquere?

Ex quo etiam deducitur, quid facere debeat ille, qui teneatur confiteri tempore Paschatis, vel facere Sa-crum, aut sumere Eucharistiam ratione scandalali, & tamen est innodatus aliqua excommunicatione pro-pter haeresim: Ex part. 5. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 10.

§. 1. Negatiue respondet Valentia tom. 4. disp. 7. qn. 11. punct. 1. cum Caietano & Soto. Afferunt enim in tali casu omnia peccata esse neces-sario confitenda, referuata videlicet, & non referuata, quia confessio debet esse integra quoad possit, & in tali casu peccata non referuata absoluntur dire-cte, & referuata indirecte. Adde quod ratio medicinae id postulat.

2. Sed contrariam sententiam docet Alexander in 4. part. quaest. 18. mem. 4. artic. 5. §. 2. quam nouissime tenet etiam doctus Hurtadus de Mendoza in 2. 2. disp. 84. sect. 7. §. 282. quia talis Confessarius non est iudex illorum criminum referuatorum, neque haec peccata sunt materia tunc illius confessionis, medicinam autem coniunctam habet cum iudicio. Item illa absolutio est indirecta, ad quam non est

opus explicare peccatum, vt patet in multis aliis occasionibus ergo, &c. Neque argumenta contra-ria vrgent, debet enim confessio esse integra mate-rialiter, quando est iurisdictione directa, eorum au-tem, quae non cadunt in iurisdictionem Sacerdotis, non est necessaria illa tunc integritas, a qua excusa-mur ob defectum iurisdictionis: medicinam autem satis aptam adhibet Confessarius, quia tunc peni-tens tenetur illi indicare motiuum generale contra omnia peccata mortalia, puto igitur vtramque sen-tentiam probabilem esse. Vnde in casu contingenti potest quis, vt ego etiam alibi notauit, reticere, vel confiteri peccata referuata. Et ideo ego olim satis probabiliter contra quendam ignarum Confessarium consului adolecentem, qui magnum ruborem habe-bat confiteri in casu, de quo loquimur, peccata referuata cum quodam Sacerdote, satis inquam, probabi-liter consului potuisse illa non confiteri, sed alia pec-cata mortalia ei in confessione aperire, & absolutio-nem obtinere, recognosce Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 31. sect. 3. num. 8.

3. Ex his etiam deducitur resolutio illius casus, de quo his diebus a viro magna auctoritatis interro-gatus fui, nempe quid facere debeat ille, qui tenetur confiteri tempore Paschatis, vel facere Sacrum, aut sumere Eucharistiam ratione scandalali, & tamen est innodatus excommunicatione propter haeresim?

4. Respondeo quod talis haereticus vel tenetur di-midiare confessionem tacendo haeresim, vel illam exponere Confessori approbato qui directe possit abluere a peccato simplici, & indirecte ab haeresi, tunc enim potest impleri praecipuum quoad substan-tiam, eiq; est imponendum onus comparandi ante aliam confessionem sacramentalem; quod si culpa-te non comparet, committit peccatum nouum: vr-gente autem praecipuo secunda vice, est maior cau-tio exigenda. Quod si pertinax sit in comparando, est ei neganda absolutio, vt aliis, de quorum emen-datione desperatur. Hic autem casus & sequens est moraliter impossibilis in Hispania, vbi Ministri Quaestoris praesto sunt cuius mortalium, quibus se possit sistere haereticus. Probatur haec opinio, quia integritas materialis huius Sacramenti non obligat cum tanto dispendio, & quemadmodum ad vitandam infamiam, ex reservatione confessionis potest quis eam dimidiare, & indirecte absolui a pec-cato tacito: ita potest in nostro casu eam dimidia-re, vel absolui indirecte confessa haeresi, quia ab-solutio directa non obligat ad tam graue damnum, & quidem se abstinere a Communionem, vel Sacro, esset cymbalo euulgare eum aliquo crimine capitali teneri, quo arceatur a communionem. Si vero ab-sque graui nota potest vitare Communionem, aut Sacru, donec se sistat suo iudici, id tenetur praestare. Et haec omnia docet Hurtadus de Mendoza vbi supra in 2. 2. disp. 84. sect. 7. §. 185. & sequent.

5. Non nego tamen nostram sententiam circa praesentem quaestionem negari ab aliquibus; & ideo il-lam non admittit alter Hurtadus Complutenfis de penitent. disputat. 11. difficult. 14. ex Con-cilio Trident. sess. 14. cap. 7. dum ait, * Extra articulum mortis Sacerdotes nihil posse in casibus referuatis; si ergo Sacerdotes inferiores post auditionem referuatorum possint ab illis abluere aliquo modo, iam aliquid possint in casibus referuatis sibi confessis. * Adde quod ex contraria opinione sequeretur extra articulum mortis in casu grauis necessitatis, eum qui habet mortalia, & venialia, posse confiteri simplici Sacerdoti non approbato, & ab eo absolui ab illis. Consequens autem est contra consuetudinem Ecclesiae. Sequela probatur, quia simplex Sa-cerdos habet iurisdictionem completam in venialia ergo

123. vers. Quarto. & in Ref. 153. §. vii.

Sup hoc sup. in Ref. 32. & in Ref. 33. §. vii. & in to. 5. tr. 1. Ref. 127. post me-dium, & mel-lus in to. 9. tr. 7. Ref. 125. a lin. 2. & vi-de ibi Refol. 123. post paulo init. a ver. Imo. & alias Refol. eius secunda annor. & ve melius hanc quaest. termina-re valeas, lege hic do-ctrinam Ref. praeterita & aliarum eius prime annor.

* Sup. hoc in tom. 9. tr. 7. Ref. 117. §. Nec obstat dicere, quod Concilium.

* Sup. hac doctrina lege similem, sup. in §. Dices. Ref. 33.

ergo auditis mortalibus, & venialibus, posset penitentem absolueri etiam à mortalibus. Putat igitur Gaspar Hurtados peccata referuata habentem posse extra articulum mortis procedere, ac si non haberet copiam Confessarij, ac proinde in casu grauis notæ ex eo, quod non communicet, aut non celebret, posse absque præuia confessione sola contritione perfectæ iustificatum communicare, aut celebrare, quamuis peccatis referuatis sit annexa excommunicatio. Et hanc etiam opinionem docet Valquez in 3. part. tom. 4. quest. 91. artic. 3. dub. 9. & Turrianus de penitent. disp. 31. dub. 9.

6. Sed his non obstantibus, vt dixi, ego satis probabiliter puto cum Valentia debere penitentem in his casibus referuata confiteri, vel cum Hurtado de Mendoza reticere, & non referuata explicare, & sic cum sola attritione gratiam in Sacramento suscipere, quam cum contritione perfectæ obtinere nemo est qui non cognoscat multum quidem difficile esse. Nostra igitur sententia nimis animarum consolatoria est.

RESOL. XXXVI.

An qui habet peccata referuata, & nullum aliud simplex, si non adest Confessarius habens in illa iurisdictione, teneatur confiteri venialia?

Et an, qui solum habet vnum peccatum mortale, & illud non possit declarare Confessario sine aliquo ex notabilibus incommodis, teneatur illud tacendo, confiteri sola venialia, quando obligat præceptum confessionis, etiam extra mortis articulum: Ex part. 5. tr. 13. & Misc. Ref. 9.

Sup. hoc supra in Ref. 31. §. 2. §. 1. Negatiue respondet Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 23. sect. 2. n. 6. & ratio est quia nullus tenetur confiteri peccata venialia.

2. Verum huic doctrinæ non acquiescit Hurtados de Mendoza in 2. 2. disp. 84. sect. 7. §. 182. Qui enim est Eucharistiam accepturus, tenetur se purgare à peccato mortali, quia poterit securiori ratione, ita vt habeat moralem satisfactionem, quam poterit, sed de contritione non possumus tam moraliter esse certi, quam de confessione, quia contritio est peccatori difficilior, & cognita difficilima, ergo non est satis contritionem procurare, quando ad est Confessarius. Ad argumentum respondeo non esse obligationem per se confitendi venialia, per accidens autem potest esse propter peccatum mortale, quod tunc dimittendum est; est tamen obligatio se Deo reconciliandi ante Eucharistiam, quod tunc non fit tam securè, quam per confessionem. Ita ille. Et hanc opinionem in casu simili docet etiam Iacobus Granado in 3. part. de Sacramen. controu. 7. tr. 9. disp. 5. sect. 3. num. 13.

Sup. hoc supra in Ref. 33. recitatur in 6. Sed quid, & late cum eodem Granado hic citato & plurimis aliis superioribus iur. 3. Ref. 60. à lin. 2. & in multis aliis Ref. & §. eius not. vbi sic ait. An qui solum haberet vnum peccatum mortale, & illud non possit declarare Confessario sine aliquo ex notabilibus incommodis supra enumeratis, teneretur illud tacendo confiteri sola venialia, quando obligat præceptum confessionis extra etiam mortis articulum. Negat Suarez. Sed profecto mihi verisimilius videtur ad in teneri, nam præceptum Confessionis obligat etiam huiusmodi penitentem, cum reuera habeat peccatum lethale; & licet illud non confiteatur propter notabile damnum inde prouenturum, certè confitendo venialia, confitetur etiam mortalis, quod tacet, remissionem, quæ est finis, & ratio ob quam tale præceptum imponitur. Hæc Iacobus Granado. Vnde puto vtramque sententiam esse probabilem; sed ego affirmatiuè tanquam probabiliori adhareo.

RESOL. XXXVII.

An vna nox sit longum tempus, vt possit quis confiteri referuata cum Sacerdote non habente potestatem ab illis absolueri?

Et supponitur posse quem confiteri dimidiata confessione, vel etiam explicato casu referuato cum onere postea comparandi, quando longa temporis mora est interueniendi. Ex part. 5. tractat. 13. & Misc. Refol. 8.

§. 1. **S**upponendum est cum P. Suarez tom. 4. disp. 23. sect. 2. n. 7. & Iacobo Granado in part. de Sacram. controu. 7. tr. 9. disp. 5. sect. 3. n. 22. posse quem confiteri dimidiata confessione, vel etiam explicato casu referuato cum onere postea comparandi, quando longa temporis mora est interueniendi, antequam legitimus iudex posset adiri, tunc esset grauissimo damno peccatori longa mora in confessione, tum quia priuatur penitens longo tempore gratia sacramentali remissionis peccatorum, & auxiliis gratiæ ad vitanda peccata de cætero, quæ ob illud Sacramentum dantur, maxime verò priuaretur gratia Eucharistica, quæ maioris momenti est, quam omnia incommoda temporalia; tum quia est grauissimum damnum tandiu esse in peccato mortali. Contritio flagitiosus est plerumque difficilis, ad quam illi non animantur frequenter, quos à peccatis arceat non tam amor Dei, quam suppliciorum mina: attritio autem est facilior, atque communior, estque horrendum in peccato mortali diu versari: ergo, &c.

2. Sed difficultas est, si tempus vnius noctis dicatur longum tempus? Ad hoc dubium respondet Hurtados in 2. 2. disp. 84. sect. 7. §. 190. vbi sic ait. Optatum ego vt Pater Suarez & alij exponerent, an interiecta vna nox esset breue tempus, an longum; & vtrum esset causa sufficiens ad indirectam absolutionem, peccatorem ire cubitum Deo reconciliatum; qui enim se sentiret difficilem in exercenda contritione, & cognosceret se satis esse paratum ad confessionem, haberetque præter Sacerdotem, an infelix hic homo iurus est ad somnum in peccato mortali; & forte ex illo somno rapteretur ad tartara? Author libri de spiritualibus documentis, cap. 53. tom. Operum Augustini, explanans testimonium Christi apud Lucam 12. Stulte, hac nocte repesce animam tuam, rectè hæc ait. Heu quare non timemus, quod Evangelium terribiliter insonat, dicens: Stulte, hac nocte exposces animam tuam; & Augustinus ipse tom. 10. lib. homil. 48. Non & vitam fugabat, & de crastino cogitabat, quod in aliis expectabat, in se non sperabat. Vnde concludo voluisse Christum omnes monitos non differendam penitentiam à nocte in diem sequentem, quia forte illum non adspiciemus, vt innumeris contingit. Ad rationem Suarez responderi posset, esse rationabilem causam exemplum tot hominum raptorum ad tumulum derepentè, & nullum nisi periculum posse in mortali dormire peccato. At nihil audeo decernere, quia questionem hanc vidi nullibi, nec volo alicui in alterutram partem præire. Ita Hurtado de Mendoza. Sed, vt verum fatear, non mihi videtur longum tempus spatium vnius noctis, vt quis possit modo quo supra confiteri, & ad id, quod dicit Hurtados, dico, quod sicut quis in spatio vnius noctis, potest derepentè occumbere, ita etiam potest in spatio vnius horæ, imò & momenti: vnde ex hoc capite quis temper posset confiteri cum quolibet Confessario, si non haberet copiam alterius habentis potestatem absolueri à referuatis.

RESOL.